

ТИХИ СТАНОВНИК СА КОСАНЧИЋЕВОГ ВЕНЦА БР. 19
Слободан Гавриловић (1914 – 1993)

Црква у Јагодини, око 1940.
уље на лесониту, 29x39 cm

Church in Jagodina, circa 1940
oil on fiberboard, 29x39 cm

ТИХИ СТАНОВНИК СА КОСАНЧИЋЕВОГ ВЕНЦА БР. 19
Слободан Гавриловић (1914 – 1993)

The Quiet Resident of no. 19 Kosančićev Venac Street
Slobodan Gavrilović (1914-1993)

Продајна галерија "Београд"

фебруар 2016.

Петар Петровић

ТИХИ СТАНОВНИК СА КОСАНЧИЋЕВОГ ВЕНЦА БР. 19 *Слободан Гавриловић (1914 – 1993)*

О сликару, илустратору и ликовном педагогу Слободану Гавриловићу (1914 – 1993) дуго се мало знало, још мање говорило, све до 2011. године, када је у Галерији Куће Ђуре Јакшића у Београду приређена изложба Гавриловићевих радова из породичне оставштине. До тада, биографија Слободана Гавриловића сводила се на неколико редова који су се могли наћи у Енциклопедији ликовне уметности у издању Југословенског лексикографског завода (1962), у каталогу изложбе „Уметничка школа у Београду 1919 – 1939“ Станислава Живковића (1987), као и у каталозима редовних и јубиларних изложби УЛУС-а и Продајне Галерије Београд на Косанчићевом венцу. Знатно више података о Гавриловићу и његовом раду, међутим, донеће каталог веће постхумне изложбе одржане у Галерији Куће Ђуре Јакшића.

Слободан Гавриловић је завршио Уметничку школу у Београду 1933. у класи Бете Вукановић и већ следеће године је излагао на Пролећној изложби у Уметничком павиљону Цвијета Зузорић. Усавршавао се 1936. у атељеу париског сликара Марсела Громера (Marcel Gromaire) и током тих париских дана спријатељио се са мало старијим Београђанином, правником по ступи Бором Барухом, који је у Париз дошао да надгради започето сликарско школовање. Њихово познанство прерашће у пријатељство, те ће Гавриловић многе револуционарне идеје о друштвеној једнакости и равноправности прихватити од Баруха. По повратку у земљу запослио се као наставник цртања у школама у Београду и Шапцу, док је под псеудонимом упоредо објављивао у пожаревачком „Нашем листу“ цртеже и илустрације политичке садржине. Следећи своја младалачка уверења, пред крај рата прикључиће се Пропагандном одељењу Врховног штаба НОВ, у коме ће радити као илустратор до 1946. године. Као стални члан УЛУС-а, редовно је наступао на заједничким ликовним смотрама овог удружења од 1947. године. Стални посао добија као ликовни педагог 1955. у Основној школи „Свети Сава“ у Београду, где је и пензионисан

1964. године. Поред тога је радио цртеже и карикатуре, илустрације дечјих књига и часописа, највише у популарном „Полетарцу“ и дија-филмова за децу. За живота је имао две самосталне изложбе, обе у Београду 1952. и 1957. године.

Слободан Гавриловић је попут већина сликара своје генерације прошао кроз неколико стваралачких фаза. Васпитан на добрим основама међуратне београдске Уметничке школе, своју ликовну поетику је засновао на традицији београдске колористичке школе, што ће битно одредити његов даљи сликарски пут. С друге стране, не треба изгубити из вида чињеницу да је Гавриловић поред Уметничке школе обилазио и великог српског сликара Уроша Предића, који му је указао на основне вредности у сликарству, попут јасноће, мере и склада, што ће битно утицати на његово правилно сликарско формирање. Предићеве поуке се данас јасно виде на бројним Гавриловићевим минијатурама портрета његових савременика, сликаних у распону од неколико деценија, као и на минијатурним портретима породичне генеалогичке. Искуства стечена у првој фази стваралаштва, Гавриловић ће пак знатно обогатити искуством у сусрету са париском уметничком климом средине тридесетих година прошлог века. Бројне изложбе, сусрети и познанства са уметницима, кубистички женски актови које је видео у атељеу Марсела Громера, све то је деловало на младог Гавриловића снажно, сугестивно и подстицајно. Зато није било случајно што ће по повратку у Београд, под утицајем модерног француског сликарства, извести неколико несвакидашњих радова вредних пажње, али која су, како због самог аутора тако и због новонасталих ратних околности, нажалост остала само у покушају.

Послератне године обележиле су почетак друге и вероватно најзначајније фазе Гавриловићевог стваралаштва. Тематски репертоар је остао готово непромењен – предели, градски мотиви, мотиви из сеоског живота, интимистички ентеријери и мртве природе, портрети, студије – али колорит и сâм сликарски третман је сада знатно обогаћен, те су ти Гавриловићеви радови посебно добили на интензитету. Тај напредак крунисан је двема самосталним изложбама током педесетих година, што ће, поред осталог, потврдити наши угледни ликовни критичари Павле Васић и Миодраг Б. Протић, истичући да је Гавриловић у суштини наклоњен живој, експлозивној боји, „коју понекад

ставља као Матис у широким површинама, а понекад као Бонар, у прозирним мрљама“. Гавриловић је, с тим у вези, искористио прилику да укаже и на своје младалачке узоре из београдске Уметничке школе. Тако су поједина дела из овог периода истински омажи великим сликарима тог времена, Ивану Радовићу, Николи Бешевићу или Бети Вукановић, према којој је Гавриловић имао нарочито поштовања. Уобличена и стилски дефинисана ликовна поетика Слободана Гавриловића се по природи ствари није разликовала битно од поетике већине сликара међуратне генерације београдске Уметничке школе, којој је он, по формирању и уметничком развоју, несумњиво припадао.

Свестан промена које су почетком шездесетих година прошлог века са собом неминовно донели нови уметнички стилови као енформел и апстрактно сликарство, Гавриловић ће у то време отпочети трећу, уједно и последњу фазу свог стваралаштва. Та фаза се, стицајем околности, поклопила са Гавриловићевим окончањем педагошког рада и одласка у пензију и трајаће безмало до краја живота. Његова интересовања, као и сâм сликарски израз, кренуће сада у једном сасвим другачијем правцу. Можда је Гавриловић у тим, назовимо, преломним годинама у поетикама ониричног, фантастичног, лирски апстрактног, надреалног, минималистичког или декоративно сведеног, покушао да пронађе одговоре на бројна питања о суштини уметничког израза. У свему томе без значаја није била ни чињеница да се од тренутка када је пензионисан, Гавриловић стално настанио у познатој „Кући сликара“ на Косанчићевом венцу. У том заштитном знаку уметничког духа Београда, том тзв. малом Вавилону изнад Саве (како су га многи прозвали), Гавриловић је годинама потом знатижељно, али увек са финим осећајем за меру, размењивао сликарска искуства са својим комшијама, тражећи управо одговоре на она питања која су га већ пуну деценију заокупирала. Посматрао је и бележио како раде његови исписници, сликари Јован Кукић (1907 – 1982), Фрањо Мраз (1910 - 1981), Милан Поповић „Кромпир“ (1915 – 1969), Мирко Почуча (1915 – 1988), Бранко Станковић (1915 – 1989), Душан Ристић (1913 – 1995), Милорад Ђирић (1912 – 1994), Душан Мишковић (1915 – 1993), Иванка-Шана Лукић Шотра (1913 – 1984), али и оне млађе код којих је поздравео потребу за искреним прихватањем савремених ликовних токова. Загасити тонови, експресивни гест, асоцијативни предели, геометризоване

фигуре смештене у ванвременски оквир, све то је био својевстан Гавриловићев еклектички, али у природи искрени покушај да се иде корак даље. Ипак, оно што је заједничко радовима из ове последње фазе са оним из претходних, несумњиво је једно оптимистичко осећање живота у коме снажно доминира боја.

Слободан Гавриловић је био лирска природа, сликар који је волео светлости и њене fine трептаје на лицима људи, на фигурама, актoвима, предметима у ентеријеру, пејзажима. Колико год била јака и снажна његова палета и колико год тежио да ухвати корак са актуелним токовима сликарства друге половине прошлог века, у суштини је остао искрени поклоник потврђених вредности београдске школе сликарства између два рата. За оне који су га знали, Гавриловић био је приступачан, љубазан и пријатан у опхођењу, по природи скроман и ненаметљив човек, који је свој сликарски свет годинама стварао у миру и тишини свог атељеа на Косанчићевом венцу бр. 19.

Слободан Гавриловић (1914 – 1993)

Биографија

Рођен 26. 4. 1914. у Београду

Уметничку школу у Београду завршио 1933. у класи Бете Вукановић; упоредо посећивао и атеље Уроша Предића.

На студијском боравку у Паризу 1936; радио у атељеу Марсела Громера.

До 1941. радио цртеже и карикатуре за „Наш лист“, орган КП који излази у Пожаревцу, под псеудонимом „Питур“ и „Москет“.

Први пут излагао 1934. на пролећној изложби у Уметничком павиљону Цвијета Зузорић

Један је од учесника познате уметничке екскурзије „Трагом I, IV и V непријатељске офанзиве 1946. године.

Самостално излагао 1952. у Уметничком павиљону Цвијета Зузорић и 1957. у Галерији УЛУС-а у Београду. Учествовао редовно на изложбама чланова УЛУС-а, као и на изложбама у Продајној галерији Београд на Косанчићевом венцу.

Студијска путовања: Француска, Енглеска, Русија, Италија, Шпанија, Египат, Иран, Израел и др.

Поред сликарства бави се илустрованјем дечјих књига и часописа („Полетарац“), као и израдом диа-филмова за децу.

Бавио се педагошким радом од 1939-42. – наставник реалке у Београду; 1942-44. – наставник у учитељској школи у Шапцу; од 1955. до пензионисања 1964. – предавао у Основној школи „Свети Сава“ у Београду.

Живео и радио у свом атељеу на Косанчићевом венцу 19 у Београду.

Умро је у Београду 1993. године.

Продајна галерија "Београд" захваљује власници заоставштине Слободана Гавриловића, госпођи Александри Ивковић, на сарадњи око реализације ове изложбе.

У спомен на оца Милорада и тетку Душицу.
Александра Ивковић

Раскриће, 1957,
уље на платну, 71x50 cm

Crossroads, 1957
oil on canvas, 71x50 cm

Три грације, 1960.
уље на платну, 91,5x65 cm

Three Graces, 1960
oil on canvas, 91,5x65 cm

Старица у ентеријеру, 1952 – 1957.
уље на платну каширано на картон, 20x32 cm
Old Woman in an Interior, 1952-1957
oil on canvas, mounted on cardboard, 20x32 cm

Војвођански мотив, око 1950.
уље на платну, 82x162 cm

Motif from Vajvodina, circa 1950
oil on canvas, 82x162 cm

Поглед на Косанчићев венас са Калемегдана, око 1950.
акварел на картону, 31x44 cm
View of Kosančićev venac from Kalemegdan, circa 1950
watercolor on cardboard, 31x44 cm

Једрилице, после 1950.
акварел на картону, 23x33 cm
Sailboats, after 1950
watercolor on cardboard, 23x33 cm

Мотив из Гроцке, после 1950.
акварел на картону, 19x28 cm
Motif from Grocka, after 1950
watercolor on cardboard, 19x28 cm

Поглед на Саву са Старог сајмишта, после 1950.
акварел на картону, 21x27 cm
View of the Sava river from the Old Fair, after 1950
watercolor on cardboard, 21x27 cm

Slobodan Gavrilović (1914-1993)

Biography

Born in Belgrade on 26 April 1914.

Completed the Art School in Belgrade in the class of Beta Vukanović (1933); simultaneously studied in the studio of Uroš Predić.

Was in Paris (1936); worked in the studio of Marcel Gromaire.

Since 1941 did drawings and caricatures for *Naš list* (Our Daily), an organ of the Communist Party published in Požarevac, under the pseudonym Pitur and Mosket.

Exhibited for the first time in 1934 at the Spring Exhibition in the Art Pavilion Cvijeta Zuzorić.

Was a member of the well known art excursion "On the Trail of the I, IV and V Enemy Offensive" in 1946.

Had solo shows in the Art Pavilion Cvijeta Zuzorić (1952) and the ULUS Gallery in Belgrade. (1957). Regularly took part in the exhibitions of members of ULUS as well as exhibitions in Prodajna Galerija Beograd (Sales Gallery Belgrade) at Kosančićev Venac.

Study trips: France, England, Russia, Italy, Spain, Egypt, Iran, Israel, and so on.

Apart from painting, he did illustrations for children's books and magazine (*Poletarac*) as well as slide films for children.

He was a pedagogue in the Gymnasium in Belgrade (1939-42); a teacher in the Teachers' School in Šabac (1942-1944); taught in the elementary school Saint Sava in Belgrade until his retirement (1955-1964).

Lived and worked in his studio at no. 19 Kosančićev Venac Street in Belgrade.

Died in Belgrade in 1993.

Sales Gallery "Belgrade" would like to thank Mrs. Aleksandra Ivković, the owner of Slobodan Gavrilović's legacy, for her cooperation on the realization of this exhibition.

In memory of my father Milorad and aunt Dušica.
Aleksandra Ivković

Petar Petrović

The Quiet Resident of no. 19 Kosančićev Venac Street *Slobodan Gavrilović (1914-1993)*

For a long time little was known and even less talked about the painter, illustrator and art pedagogue Slobodan Gavrilović (1914-1993) until 2011 when an exhibition of his works, owned by the family, was organized in the Gallery of the Đura Jakšić House in Belgrade. The only information on his biography that was available before that exhibition was reduced to a few lines that could be found in the Visual Arts Encyclopedia published by the Yugoslav Lexicographical Institute (1962), in the catalogue of the exhibition “Art School in Belgrade 1919-1939” written by Stanislav Živković (1987) as well as in the catalogues of regular and jubilee exhibitions of ULUS (Association of Visual Artists of Serbia) and the Prodajna Gallery (Sales Gallery Belgrade) at Kosančićev Venac. However, a lot more information on Gavrilović and his work was given in the catalogue of the posthumous exhibition staged at the Gallery of the Đura Jakšić House.

Slobodan Gavrilović completed the Art School in 1933 in Belgrade in the class of Beta Vukanović and next year exhibited at the Spring Exhibition in the Art Pavilion Cvijeta Zuzorić. He continued his studies in the studio of the Parisian painter Marcel Gromaire in 1936 and during his days in Paris made friends with Bora Baruh, an older lawyer by vocation from Belgrade, who also came to Paris to advance his painterly skills. Their acquaintance turned into a friendship and Gavrilović accepted the revolutionary ideas on social equality and justice from Baruh. Upon his return home, he became a teacher and taught art in schools in Belgrade and Šabac while publishing drawings and illustrations of a political character in the newspaper *Naš list* (Our Daily) in Požarevac. Following his youth convictions, he joined the Propaganda Department of the Supreme Command of the National Liberation Army at the end of WWII where he worked as an illustrator until 1946. As a member of the Association of Visual Artists of Serbia he exhibited at group exhibitions of the Association from 1947. He

became permanently employed as an art teacher in the elementary school Saint Sava in 1955 and stayed there until his retirement in 1964. He also made drawings and caricatures, illustrated children’s books and journals mostly for the popular children’s magazine *Poletarac* and did slide films for children. During his life, he only had two solo shows, both in Belgrade in 1952 and in 1957.

As most painters of his generation, Slobodan Gavrilović went through several creative phases. Acquiring a good base in the interwar Art School in Belgrade, he based his visual poetics on the traditions of the Belgrade colorist school, which directed his artistic path. However, we should have in mind that Gavrilović used to visit the great Serbian painter Uroš Predić who instructed him in the basic values of painting such as clarity, measure and harmony which significantly influenced his formation as a painter. Predić’s instructions are clearly visible in numerous miniature portraits of his contemporaries that he painted in the span of a few decades as well as in the miniature portraits Gavrilović did for his family tree. The experience he gained in the first phase of his creative work was greatly enriched by his encounter with the Parisian art scene in middle of the 1930s. Numerous exhibitions, meetings and friendships made with well known artists, the cubist female nude paintings he saw in Marcel Gromaire’s studio all left a lasting impression on young Gavrilović which was suggestive and simulative. Thus, it was no coincidence that upon his return from France, he produced under the influence of modern French painting a few unusual works worthy of notice which have however due to the artist himself as well as the new wartime situation, unfortunately remained only in the beginning phase.

The postwar years marked the beginning of the second and probably most important phase of Gavrilović’s artistic production. The themes remained almost the same – landscapes, city and rural motifs, intimistic interiors and still lifes, portraits, studies – but the colors and the very painterly procedure was significantly enriched, thus these paintings had more intensity. This advancement was crowned by two solo shows held during the 1950s which were acknowledged by our respectable art critics Pavle Vasić and Miodrag B. Protić who pointed out that Gavrilović inclined to use vibrant, explosive color “that he sometimes applies like Matisse in broad strokes and sometimes like Bonnard in transparent blots”. However, in these paintings Gavrilović also indicated who the

models for his work from the Belgrade Art School were. Thus, some of the paintings from this period are a true tribute to the great painters of that time Ivan Radović, Nikola Bešević and Beta Vukanović whom Gavrilović specially respected. The formed and stylistically defined visual poetic of Slobodan Gavrilović did not significantly differ from the poetics of most of the interwar painters of his generation who studied at the Belgrade Art School, that he in his formative years and artistic development undoubtedly belonged to.

Aware of the changes that were taking place at the beginning of the 1960s with the appearance of new styles like Art Informel and Abstract Art, Gavrilović at that time began his third and last phase of artistic creativity. That phase circumstantially overlapped with his retirement and lasted until the end of his life. His interests as well as his painterly expression took a completely different direction. Maybe Gavrilović in these crucial years tried to find answers to numerous questions related to the essence of the artistic expression in the poetics of the oniric, fantastic, lyrically abstract, surreal, minimalistic but decoratively reduced. It was significant that at that time he became a permanent resident in the famous "Artists' House" situated in Kosančićev Venac Street. In that house which became a trademark of the creative spirit of Belgrade, the so called small Babylon situated above the Sava river (as many called it) for year to come Gavrilović with a lot of curiosity but always a fine feeling for measure, exchanged experiences related to painting with his neighbors, seeking answers to the questions that have preoccupied him for a decade. He observed what his contemporaries and peers the painters Jovan Kukuć (1907-1982), Franjo Mraz (1910-1981), Milan Popović Krompir (1915-1969), Mirko Počuča (1915-1988), Branko Stanković (1915-1989), Dušan Ristić (1913-1995), Milorad Ćirić (1912-1994), Dušan Mišković (1915-1993), Ivanka Šana Lukić Šotra (1913-1984) were doing but at the same time not forgetting to observe and support the young generation and their need to sincerely accept the new trends in art. Mute tones, expressive brush strokes, associative landscapes, geometrized figures set in timeless settings, all belonged to Gavrilović's eclectic but basically sincere attempt to advance in his painting. Yet what his late works have in common with the work done in the previous phases is undoubtedly an optimistic feeling of life strongly dominated by color.

Slobodan Gavrilović was a man of a lyrical nature, a painter who loved light and its fine flickering on people's faces, on figures, nudes, objects in interiors, landscapes. No matter how vibrant his palette was or strong his intention were to keep pace with the modern trends in painting of the second half of the twentieth century, in essence he remained a sincere follower of the acknowledged values of painting taught in the Belgrade Art School between the two wars. Those who knew Gavrilović saw him as an accessible, kind man who was pleasant to talk to, modest by nature and nonintrusive, a man who created in the peace and quiet of his studio in no. 19 Kosančićev Venac Street.
Petar Petrović

ИЗЛОЖБА РЕАЛИЗОВАНА СРЕДСТВИМА
СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА КУЛТУРУ
ГРАДА БЕОГРАДА

ИЗДАВАЧ
ПРОДАЈНА ГАЛЕРИЈА «БЕОГРАД»
Косанчићев венац 19, Београд, Србија
Тел/факс 011 30 33 923
Тел 011 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Главни и одговорни уредник
Михаило М. Петковић, директор

Кустос
Јелена Кривокапић

Уредник издања
Драгица Вуковић

Уметнички савет
Бранко Раковић
Александар – Лека Младеновић
Горан Десанчић

Аутор изложбе и текста у каталогу
Петар Петровић

Превод
Ванда Перовић

Дизајн
Жолт Ковач

Фотографија
Вељко Илић

Штампа
Инстант систем, Београд

Тираж
150 примерака

EXHIBITION SUPPORTED BY
SECRETARIAT FOR CULTURE OF
THE CITY OF BELGRADE

PUBLISHER
GALLERY «BEOGRAD»
Kosančićev venac 19, Belgrade, Serbia
+ 381 11 30 33 923
+ 381 11 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Editor-in-chief
Mihailo M. Petković, director

Curator
Jelena Krivokapić

Catalogue Editor
Dragica Vuković

Art Council
Branko Raković
Aleksandar Leka Mladenović
Goran Desančić

Exhibition Concept and Text in Catalogue
Petar Petrović

Translation
Vanda Perović

Design
Žolt Kováč

Photography
Veljko Ilić

Printed by
Instant system, Belgrade

Print run
150

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

75.071.1:929 Гавриловић С.(083.824)
75(497.11)"19"(083.824)

ГАВРИЛОВИЋ, Слободан, 1914-1993

Слободан Гавриловић (1914 - 1993) = Slobodan Gavrilović (1914 - 1993) : тихи становник са Косанчићевог венца бр. 19 = the quiet resident of no. 19 Kosančićev venac street : Продајна галерија "Београд", фебруар 2016. / [аутор изложбе и текста у каталогу Петар Петровић = exhibition concept and text in catalogue Petar Petrović ; превод Ванда Перовић = translation Vanda Perović ; фотографија Вељко Илић = photography Veljko Ilić]. - Београд : Продајна галерија "Београд" = Belgrade : Gallery "Beograd", 2016 (Београд : Инстант систем). - [12] стр. : репродукције ; 22 x 22 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Слика С. Гавриловића. - Тираж 150. - Слободан Гавриловић (1914 - 1993): стр. [4].

ISBN 978-86-6141-088-8

а) Гавриловић, Слободан (1914-1993) - Слике - Изложбени каталози
COBISS.SR-ID 221115660

насловна страна / front cover

Приморски мотив 1, 1956.
уље на платну, 65x81 cm (деталј)

Seashore Motif 1, 1956
oil on canvas, 65x81 cm (detail)

последња страна / back cover

Мирјевско брдо, око 1950.
уље на платну, 46x61 cm
Mirijevo Hill, circa 1950
oil on canvas, 46x61 cm

Аутопортрет, 1952.
уље на платну, 80x65 cm
Self-portrait, 1952
oil on canvas, 80x65 cm

Старица у фотељи, 1955.
уље на платну, 60x73 cm
Old woman in an Armchair, 1955
oil on canvas. 60x73 cm

www.galerijabeograd.org